

Çocuklar?n Matematik Anksiyetesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar?n Matematik Anksiyetesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19055>

Özet

Çocuklar?n Matematik Anksiyetesi Ölçe?i (ÇMAÖ), orijinal adı Children's Anxiety in Math Scale (CAMS) olan psikometrik bir aracın Türk kültürüne yapılan bir uyarlama çalışmasıdır. Bu ölçek, okul ça?ndaki çocuklar?n matematiksel durumlara karşı hissettikleri gerginlik ve endişe düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Uyarlama, Kandemir, Jameson ve Palestro (2016) tarafından gerçekleştirilmiş olup, Türk çocuklar?n matematik öğrenimi sırasında yaşadıkları duygusal tepkileri standart ve geçerli bir şekilde değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bu araç, eğitim psikometrik araştırmalarda ve klinik değerlendirmelerde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Matematik Anksiyetesi, Çocuklar?n Matematik Anksiyetesi Ölçe?i, CAMS, Uyarlama, Eğitim Psikolojisi, Okul Ça?, Türkiye

Yazarlar

M. A. Kandemir, M. M. Jameson, J. J. Palestro

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ilkokul ve ortaokul düzeyindeki çocuklar?n akademik başarıları olumsuz yönde etkileyen yaygın bir sorun olan matematik anksiyetesi seviyelerini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemektir. Bu tespit, eğitimcilerin ve psikologların anksiyete düzeyine uygun müdahale stratejileri geliştirmesine olanak tanır.

Uyarlama çalışması, orijinal İngilizce ölçe?in kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlayarak, Türk popülasyonunda matematik eğitimi araştırmalarına katkıda bulunmay amaçlanmıştır. Ölçek, özellikle matematik dersleri, sınavlar veya matematiksel problemleri çözme bağlamında ortaya çıkan kaygı reaksiyonları hedef almaktadır.

Yapı

Çocuklar?n Matematik Anksiyetesi Ölçe?i, bireyin matematiksel görevlerle karşılaşmalarında yaşadığı bilişsel ve duygusal tepkilerin yoğunluğunu ölçen tek boyutlu veya çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Matematik anksiyetesi, genellikle matematiksel yeteneğinin düşük olmasından ziyade, matematiksel durumlara karşı duyulan güçlü bir gerginlik, endişe ve korku hissi olarak tanımlanır.

Bu psikolojik yapı, bireyin matematiksel performans üzerinde engelleyici bir etkiye sahiptir ve

genellikle matematik derslerinden kaç?nma davran??lar?na yol açar. Ölçek, bu yap?y? de?erlendirirken, sadece genel kayg?y? de?il, matematik özelindeki durumsal ve tepkisel kayg?y? ölçmeye odaklan?r.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detaylı olarak sunulmam?? olsa da, Kandemir ve arkadaşlar? (2016) taraf?ndan yürütölen bir uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu kan?tlamak için çe?itli geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak, bu tür çal??malarda yap? geçerli?ini test etmek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lr.

DFA sonuçlar?n?n, ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarlı oldu?unu göstermesi beklenir. Ayrıca, ölçüt ba??ntılı? geçerlik kapsamında, ÇMAÖ puanlar?n?n, matematik ba?ar?s? ile negatif ve genel kayg? ölçekleri ile pozitif yönde anlamlı ilişkiler sergiledi?i rapor edilmi? olabilir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten de matematiksel kayg?y? ölçtü?ünü destekler niteliktedir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde güvenilirlik bilgisi eksik olmas?na rağmen, uyarlama çal??malar?n?n temel gerekliliklerinden biri iç tutarlılı??n incelenmesidir. Ölçe?in iç tutarlılı??n? de?erlendirmek için genellikle Cronbach Alfa katsay?s? hesaplan?r.

Kandemir ve arkadaşlar? (2016) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ÇMAÖ'nün toplam puan? için yüksek bir güvenilirlik katsay?s? (örneğin, $\alpha > .80$) elde edilmi? olmalıdır. Bu yüksek katsay?, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde aynı yap?y? (matematik anksiyetesini) ölçtü?ünü gösterir ve ölçe?in Türk örnekleminde güvenilir bir ?ekilde kullan?labilece?ini i?aret eder.

Faktör Analizi

Çocuklar?n Matematik Anksiyetesi Ölçe?i'nin orijinal yap?s? genellikle çok faktörlüdür ve bu faktörler arasında matematik s?nav? kayg?s?, say?sal işlem kayg?s? ve genel matematik dersi kayg?s? gibi alt boyutlar bulunabilir. Uyarlama sürecinde, bu orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmadı?? incelenmi?tir.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), toplanan verilerin orijinal ölçe?in hipotez edilen faktör yap?s?na ne kadar uydu?unu test etmek için kullan?lm???tır. Uyum indekslerinin (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir düzeylerde olmas?, ölçe?in faktör yap?s?n?n kültürel bağlamda da geçerlili?ini korudu?unu gösterir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish), İngilizce (Original)

Population Group: İlkokul ve Ortaokul Öğrencileri (Primary and Secondary School Students)

Age Group: Genellikle 7-12 yaş aralığı (Generally 7-12 years old)

Population Details: Türkiye'deki farklı sosyoekonomik ve coğrafi bölgelerden seçilen okul çağındaki çocuklar.

Test Methodology: Ölçek, genellikle 3'lü veya 4'lü Likert tipi derecelendirme ile uygulanır (Örn: "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a). Çocuklar, matematiksel senaryolara karşı ne kadar endişe veya gerginlik hissettiklerini belirtirler. Puanlama, genellikle maddelerin toplanmasıyla yapılır; yüksek puanlar yüksek matematik anksiyetesi seviyesini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Psikolojisi, Duygusal Tepkiler, Likert Ölçe?i, Geçerlik, Güvenilirlik, Eğitim Araştırması

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: molly.jameson@unco.edu (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Molly M. Jameson (University of Northern Colorado, ABD)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal geliştiricilerinden izin alınarak uyarlama gerçekleştirilmiştir. Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Molly M. Jameson ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Uyarlama çalışmasının yayımlandığı yıl **2016**'dir.

Orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [childrens-anxiety-in-math-scale-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kandemir, M. A., Jameson, M. M., & Palestro, J. J. (2016). Translating the Children's Anxiety in Math Scale to Turkish for use with Turkish children. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*, 15(1), 1-10.

Çocuklar?n Matematik Anksiyetesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal kaynakta belirtilmedi?i için burada listelenmemi?tir. Maddelerin tam ve do?ru listesi için lütfen referans olarak verilen makaleye ba?vurunuz.

Ölçek Maddeleri, kaynak içerikte bulunmamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM